

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA W KRAKOWIE

ul. Kolowa 3, 30-134 Kraków
tel. (12) 623 28 00, fax (12) 430-49-64
www.piorin.gov.pl/krakow/ , e-mail: wi-krakow@piorin.gov.pl

WNF.510-14 -10

Kraków / .07.2010 r.

Pani/Pan
Starosta, Prezydent Miasta,
Burmistrz, Wójt

Szanowni Państwo!

Informujemy, że w roku bieżącym poważne szkody na plantacjach roślin uprawnych mogą wyrządzać ślimaki. Dotychczasowy przebieg pogody sprzyjał ich rozwojowi a duży potencjał rozrodczy i możliwości adaptacyjne sprawiają, że walka z nimi jest niezwykle trudna i stwarza wiele problemów. Ślimaki żerują przez cały okres wegetacji atakując wszystkie organy roślin, we wszystkich stadiach rozwojowych, co może prowadzić do dużych strat w plonach. Odgryzają one i połykają części roślin oraz wyzerają otwory w liściach lub innych częściach roślin. Podczas żerowania zanieczyszczają rośliny śluzem i odchodami co powoduje obniżenie ich wartości handlowej lub dekoracyjnej. W ciągu roku występują dwa szczyty liczebności populacji ślimaków, z których pierwszy przypada wiosną a drugi pod koniec lata. Najlepsze wyniki w ochronie roślin przed ślimakami uzyskać można stosując wszystkie możliwe do wykonania zabiegi uprawowe, agrotechniczne i chemiczne.

Do zwalczania chemicznego można stosować tylko zarejestrowane do tego celu moluskocydy, których aktualny wykaz znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: www.minrol.gov.pl w zakładce informacje branżowe - ochrona roślin.

W celu przypomnienia biologii ślimaków i sposobów ich zwalczania dołączamy ulotkę informacyjną.

Wojewódzki Inspektor

Andrzej Nowak

PIORIN

PAŃSTWOWA INSPEKCJA OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA

Ślimaki nagie

Ślinik luzytański

Pomrowik plamisty

Ślinik wielki

NAJWAŻNIEJSZE GATUNKI

W ostatnich latach w województwie podkarpackim obserwuje się masowe występowanie ślimaków nagich, które wyrządzają poważne szkody w uprawach roślin. Dominującym gatunkiem jest pochodzący z Półwyspu Iberyjskiego ślinik luzytański. Licznie występują pomrowik plamisty, a w niektórych siedliskach ślinik wielki. Występują też inne pomrowiki i śliniki oraz ślimaki skorupkowe.

MORFOLOGIA I BIOLOGIA ŚLINIKÓW: LUZYTAŃSKIEGO I WIELKIEGO

Ślimaki te osiągają długość do 15 cm. Oba gatunki wyglądem zewnętrznym niewiele różnią się od siebie. Posiadają zmienne ubarwienie od pomarańczowego do brunatno-czarnego. Na grzbiecie mają płaszcz sięgający do 1/3 długości ciała.

W przedniej części płaszcza znajduje się otwór oddechowy.

Ślimaki te mają roczny cykl życiowy. W połowie sierpnia rozpoczynają składanie jaj w glebie i na powierzchni gleby. Jaja są mlecznobiałe lub żółtawe, wielkości kilku milimetrów. Część ślimaków wylęga się jesienią jednak większość jaj zimuje i wylęg następuje wiosną. Zimują również osobniki młodociane, rzadko dorosłe.

W sezonie wegetacyjnym najwięcej osobników dorosłych można zaobserwować w okresie od sierpnia do połowy października.

Opracowanie i zdjęcia: doc. dr hab Jan Kozłowski, Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu
więcej informacji na stronie Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu - www.i.or.poznan.pl

Żerujące ślimaki ślinika luzytańskiego na korzeniu marchwi

Masowe występowanie śliników na murawie

Plantacja kapusty uszkodzona przez ślinika luzytańskiego

Uszkodzenia roślin fasoli przez śliniki

Młode rośliny rzepaku uszkodzone przez pomrowika plamistego

Jaja ślinika luzytańskiego

MORFOLOGIA I BIOLOGIA POMROWIKA PLAMISTEGO

Ślimak ten osiąga długość do 4,5 cm. Jego ciało jest koloru brudno kremowego, słomkowego lub jasnokawowego pokryte ciemnobrunatnymi lub czarnymi plamami tworzącymi nieregularną siateczkę. Płaszcz okrywa 2/5 długości ciała ślimaka. W tylnej części płaszcz znajduje się otwór oddechowy.

Pomrowik plamisty żyje od 9 do 12 miesięcy. Składa przezroczyste jaja, głównie w glebie. W ciągu roku rozwija 1-2 pokolenia. Zimuje w postaci jaj lub osobników młodocianych, niekiedy zimuje także część osobników dorosłych, które na wiosnę giną.

SZKODLIWOŚĆ

Ślimaki żerują głównie w nocy. Podstawowym pożywieniem są warzywa i niektóre rośliny rolnicze, sadownicze, ozdobne i zielarskie. Najbardziej uszkodzane są: sałata, kapusta, marchew, pietruszka, fasola, burak, ziemniak, słonecznik, rzepak i koniczyna. Do silnie uszkodzonych należą owoce truskawki i maliny, a z roślin ozdobnych: rudbekia, lilia, cynia, aksamitka, dalia i inne. Ślimaki atakują zarówno nadziemne jak i podziemne organy roślin. Wygryzają otwory w korzeniach, liściach, pędach i owocach oraz zanieczyszczają rośliny śluzem i odchodami. Najchętniej żerują na kiełkujących nasionach, siewkach i młodych liściach, które mogą zniszczyć w 100%. Uszkodzenia niektórych warzyw w fazie pełnego rozwoju mogą sięgać 70%. Ślimaki żerują przez cały okres wegetacji roślin, co prowadzi do dużych strat w plonach oraz do obniżenia wartości handlowej i/lub dekoracyjnej roślin.

OCHRONA ROŚLIN PRZED ŚLIMAKAMI

Zabiegi uprawowe i agrotechniczne

Najważniejszym działaniem ograniczającym szkodliwość ślimaków jest stworzenie niesprzyjających warunków dla ich rozwoju i bytowania.

Obejmuje ono takie czynności jak:

- wykonanie podorywek, uprawek i orki siewnej,
- bronowanie i wałowanie gleby,
- wczesny i głęboki siew,
- zastosowanie dużego rozstawu roślin,
- usuwanie chwastów z plantacji,
- usuwanie nieużytków i resztek roślinnych po zbiorach,
- wykaszanie miedz i rowów,
- stosowanie zmianowania roślin,
- osuszanie zbyt wilgotnych siedlisk.

Zabiegi agrotechniczne, takie jak: bronowanie, motyczenie i wałowanie gleby, wykonane podczas słonecznej pogody, niszczą duże ilości jaj i młodych ślimaków. Inne wymienione zabiegi przyczyniają się do utrudnienia poruszania się ślimaków, likwidacji kryjówek i ograniczenia źródeł pokarmu ślimaków, co hamuje ich rozród i przeżywanie.